

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5To/9/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2321010696
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2321010696.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov Mgr. Kristíny Ferencziovej a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci obžalovaného A. B., pre zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. c), ods. 5 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, o odvolaniach obžalovaného A. B. a jeho manželky HorHo a prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta proti rozsudku Okresného súdu Galanta, zo dňa 23.03.2023, č.k. 17T/52/2021-507 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Galanta, č.k. 17T/52/2021-588 zo dňa 08.12.2023, na verejnom zasadnutí konanom dňa 18.4.2024 takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku sa napadnutý rozsudok zrušuje vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

II. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovaný A. B., nar. XX.XX.XXXX odsudzuje: Podľa § 225 ods. 5 Trestného zákona, s použitím §§ 36 písm. l), 38 ods. 3, § 42 ods. 1 a 41 ods. 2 Trestného zákona na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 5 (päť) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona sa zrušujú výroky o treste uložené obžalovanému rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 17. 01. 2019, sp. zn. 1T/79/2018, právoplatným dňa 18. 01. 2019 a trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 24. 11. 2020, sp. zn. 3T/131/2020, právoplatným dňa 20. 04. 2021, v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava III zo dňa 27. 04. 2021, sp. zn. 3T/131/2020, právoplatným dňa 16. 07. 2021, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 321 ods. 1 písm. f), ods. 3 Trestného poriadku sa napadnutý rozsudok zrušuje vo výrokoch o náhrade škody vo vzťahu k poškodenej Sociálnej poisťovni ako aj vo vzťahu k poškodenej C. D., nar. X.X.XXXX.

IV. Podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku sa odvolanie E. B., nar. XX.XX.XXXX, manželky obžalovaného, zamietá ako podané oneskorene.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Galanta rozsudkom zo dňa 23.03.2023, č.k. 17T/52/2021-507 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Galanta, č.k. 17T/52/2021-588 zo dňa 08.12.2023 uznal obžalovaného A. B. za vinného, že dňa 29. 01. 2004 v Galante, na ulici Z. Kodálya č. 1629/48, na pobočke Sociálnej poisťovne v úmysle neoprávnene získať pre seba finančný prospech požiadal o priznanie invalidného dôchodku, kde si nárokoval jeho priznanie spätne od dňa 30. 08. 2002 s diagnózou mentálna retardácia v pásme debility,

na základe ktorej mu dňa 16. 03. 2004 posudková komisia Sociálnej poisťovne pobočka Galanta v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov priznala invalidný dôchodok od obdobia 30. 08. 2002, pričom obžalovaný diagnózu mentálna retardácia predstieral, čo vyplynulo aj zo znaleckého posudku č. 23/2021 a č. 10/2021 a úspešne absolvoval skúšku z odbornej spôsobilosti viesť motorové vozidlo, kde mu bolo dňa 21. 11. 2002 udelené vodičské oprávnenie pre skupiny B, AM a dňa 01. 05. 2004 pre skupinu B1, napriek tomu, že absolvovanie vodičského kurzu si vyžaduje určité mentálne schopnosti, čím uviedol Sociálnu poisťovňu pobočka Galanta do omylu v otázke splnenia podmienok pre poskytnutie invalidného dôchodku, ktorý poberal neoprávnené za obdobie od 30. 08. 2002 do 04. 09. 2018 a spôsobil tak Sociálnej poisťovni, so sídlom 813 63 Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, IČO: 30 807 484, škodu v celkovej výške 59 103,96 eura,, teda vylákal od iného iné plnenie z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, ktorých poskytnutie je podľa všeobecne záväzného právneho predpisu viazané na podmienky, ktoré nespĺňal a to tým, že ho uviedol do omylu v otázke ich splnenia a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas a spôsobil ním značnú škodu,

čím spáchal zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 4 písm. c), ods. 5 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

Za to bol odsúdený:

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona ruší výrok o treste uloženom obžalovanému rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 17. 01. 2019, sp. zn. 1T/79/2018, právoplatným dňa 18. 01. 2019 a trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 24. 11. 2020, sp. zn. 3T/131/2020, právoplatným dňa 20. 04. 2021, v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava III zo dňa 27. 04. 2021, sp. zn. 3T/131/2020, právoplatným dňa 16. 07. 2021, ako aj ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením, stratili podklad.

Podľa § 225 ods. 5 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 36 písm. l), § 37 písm. h), § 42 ods. 1 Trestného zákona na nepodmienečný súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 (tri) roky a 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona ho na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku mu ukladá nahradiť poškodenej Sociálnej poisťovni, so sídlom 813 63 Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, IČO: 30 807 484, škodu vo výške 59 103,96 eura a podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku súd odkazuje poškodenú zo zvyškom jej nároku na náhradu škody na civilný proces. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku mu ukladá nahradiť poškodenej C. D., nar. XX. XX. XXXX v F., trvale bytom D., E. XXXX/XX, škodu vo výške 3000,- eur.

2. Proti rozsudku podali v zákonnej lehote odvolania prokurátor a obžalovaný. Odvolanie podala i manželka obžalovaného E. B..

3. Prokurátor poal odvolanie proti výroku o treste, v neprospech obžalovaného. V odôvodnení podaného odvolania uviedol:

3.1. Rozhodnutie súdu vo výroku o treste považujem za neprimerane mierne.

3.2. S postupom súdu, najmä čo do uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody na úplnej dolnej hranici zníženej trestnej sadzby vo výmere 3 roky 4 mesiace obž. A. B. sa nestotožňujem, uložený trest považujem za neprimerane mierny.

3.3. Inštitút mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 Tr. zák. predstavuje postup súdu, ktorý by nemal byť bežným, ale len výnimočným postupom a nemal by byť uplatňovaný automaticky, ale len v prípadoch keď po zhodnotení všetkých okolností prípadu vo vzájomnej súvislosti odôvodňujú uloženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby. Je koncipovaný na princípe fakultatívnosti a individuálnosti. V uvedených prípadoch je potrebné prihliadať nielen na to, že či je splnená niektorá zo zákonom uvedených podmienok (v danom prípade vyhlásenie obžalovaného o svojej vine), ale aj na ďalšie okolnosti ako osobu páchatel'a a či na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Priznanie sa páchatel'a v trestnom konaní je všeobecne poľahčujúcou okolnosťou a nezakladá automaticky nárok na mimoriadne zníženie trestu.

3.4. V danom prípade bol obžalovanému ukladaný súhrnný trest odňatia slobody za tri trestné činy, pričom vo všetkých troch prípadoch sa jedná o zločiny. Vo vzťahu k obžalovanému poukazujem na to, že sa opakovane dopustil zločinu podvodu, teda jedná sa o špeciálneho recidivistu vo vzťahu k podvodnej trestnej činnosti. Pri takomto páchaní trestnej činnosti zo strany obžalovaného nemožno v žiadnom prípade hovoriť o vybočení z medzí inak riadne vedeného života (tzv. excese). V osobe obžalovaného sa jedná o tzv. profesionálneho podvodníka, ktorý zneužíva svoj simulovaný zdravotný stav za účelom získania neoprávneného majetkového prospechu. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že uplatnenie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu a uloženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej

sadzby vo výmere 3 roky 4 mesiace je, vzhľadom na osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosť jeho nápravy neprimerane mierny. Obžalovanému mal byť s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu a možnosť nápravy uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere najmenej 5 rokov, resp. prísnejší. Podľa názoru tunajšej prokuratúry by nepodmienečný trest odňatia slobody na úrovni 5 rokov v sebe zohľadnil na jednej strane priznanie sa obžalovaného k trestnému činu a úprimné olutovanie, realizované vyhlásenie o vine, tiež ním deklarovaný kritický postoj k vlastnej trestnej činnosti, no na strane druhej odrážal by aj závažnosť spáchanej trestnej činnosti, kriminálnu minulosť obžalovaného a zavinenie vo forme priameho úmyslu. Takto uložený trest podľa názoru prokuratúry by bol primeraný (proporcionálny) a spravodlivý a u obžalovaného by splnil svoju funkciu nielen z hľadiska individuálnej, ale aj generálnej prevencie a zároveň by morálne odsúdil jeho konanie. Miernejší trest by atribúty sledované v ust. § 34 Trestného zákona podľa názoru prokuratúry nespĺňal, predovšetkým z pohľadu úmernosti k spáchanej trestnej činnosti. Záverom je potrebné upriamiť pozornosť aj na tú skutočnosť, že písomné vyhotovenie rozsudku prvostupňového súdu nezodpovedá jeho vyhláseniu, nakoľko vo výroku o treste absentuje ustanovenie § 39 ods. 2 písm. d) Tr. zák. a § 39 ods. 4 Tr. zák.

3.5. S poukazom na vyššie uvedené dôvody navrhujem, aby Krajský súd v Trnave ako odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok vo výroku o treste zrušil a v zmysle § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol vo veci sám rozsudkom.

4. Obžalovaný podal odvolanie proti výroku o treste a proti výrokom o náhrade škody. Odvolanie odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu, podaním zo dňa 06.04.2023, v ktorom uviedol :

4.1. S výrokom o treste sa nemožno stotožniť, nakoľko trest uložený obžalovanému A. B. považujem s poukazom na všetky okolnosti prípadu ako aj osobné pomery obžalovaného za neprimerane prísny a z hľadiska spravodlivosti za neadekvátny.

4.2. V prvom rade by som poukázal na skutočnosť, že hoci obžalovaný urobil vyhlásenie o vine /hoci sa vnútorne necítil vinným, nakoľko všetky zdravotné záznamy a podklady boli pravdivé a riadne vydané lekármi/, učinil tak vzhľadom na skutočnosť, že bol pod vplyvom liekov a dostatočne si neuvedomoval význam svojho vyhlásenia, svoj zlý zdravotný stav, predpoklad, že jeho prístup ku konaniu bude dostatočne zohľadnený pri uložení trestu.

4.3. Domnievam sa, že konajúci súd sa pri ukladaní trestu a jeho výmery nedostatočne vysporiadal so skutkovými okolnosťami prípadu, kedy absolútne nebral do úvahy spoluzodpovednosť Sociálnej poisťovne, a.s. za vzniknutý stav, ktorá za inkriminované posudzované obdobie opakovane preverovala zdravotný stav obžalovaného a opakovane mu vydávala rozhodnutie o jeho invalidite, pričom ani jedenkrát nevyužila zákonné možnosti na preverenie zdravotného stavu obžalovaného prostredníctvom znaleckého posudku, hoci jej to zákon ukladá. Taktiež ani jedenkrát za celé obdobie nepreverila zdravotné záznamy lekárov z hľadiska ich diagnostickej vierohodnosti. Táto skutočnosť mala byť pri ukladaní trestu obžalovanému dôsledne vzatá do úvahy. Vo vzťahu k spáchanému skutku je potrebné vnímať, že: - je tu vysoká miera spoluzodpovednosti ošetrovujúcich lekárov, lekárov Sociálnej poisťovne ako i členov posudkovej komisie, - obžalovaný A. B. nikdy nefalšoval žiadny lekársky nález, lekársku správu, žiadny lekársky doklad si nikdy sám nevystavil, - vystavené lekárske správy boli pravé, vystavené odbornými lekármi, ktorí za ich obsah nesú vlastnú zodpovednosť a nie obžalovaný.

4.4. Taktiež zastávam názor, že pri ukladaní trestu obžalovanému neboli správne a dostatočne vyhodnotené osobné pomery obžalovaného, najmä jeho zlý zdravotný stav, ktorý je tak závažného charakteru, že mal byť do konania pribratý znalec, ktorý by dal odpoveď na to, či obžalovaný môže byť za daného stavu vôbec postavený pred súd, a či by nemalo byť voči nemu prerušené trestné stíhanie.

4.5. Súd sa taktiež dostatočne nevysporiadal so skutočnosťou, že pred uložením trestu odňatia slobody obžalovaný od 18.01.2019 do 23.03.2023, teda 4 roky aj 2 mesiace vykonával podmienený trest odňatia slobody, kedy sa nedopustil žiadnej trestnej činnosti, žil riadnym životom občana a do skončenia podmieneného trestu mu zostávalo vykonať menej ako 10 mesiacov.

4.6. Konajúci súd mal podľa môjho názoru pri ukladaní trestu obžalovanému aplikovať ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona, nakoľko na takýto postup boli splnené všetky zákonné podmienky. Dávam do pozornosti aj rozhodovacia justičnú prax súdov Slovenskej republiky, kedy v identických prípadoch súdy aplikujú ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona a obžalovaným ukladajú tresty odňatia slobody s podmieneným odkladom.

4.7. Konajúci súd mal súčasne aplikovať ustanovenie § 44 ods.1 Trestného zákona a upustiť u obžalovaného od uloženia súhrnného trestu, nakoľko trest uložený skorším rozsudkom na ochranu spoločnosti a nápravu obžalovaného možno pokladať za dostatočný. Rozhodovacia aplikačná prax súdov Slovenskej republiky pri danom trestnom čine /zločine/ subvenčného podvodu podľa § 225 ods.1, ods. 5 Trestného zákona používa ustanovenie o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona, kde obžalovaným ukladá spravidla trest odňatia slobody v trvaní 3 /tri/ roky,

výkon ktoré odkladá na skúšobnú dobu spravidla na 4 /štyri/ resp. 5 /päť/ rokov. Obhajca ďalej poukázal na viaceré rozsudky okresných súdov v iných trestných veciach.

4.8. Napádame aj výrok o náhrade škody, nakoľko sa domnievame aj vzhľadom na rozhodovaciu činnosť súdov, že poškodená Sociálna poisťovňa, a.s. mala byť so svojim nárokom odkázaná na civilné konanie. V prípade zrušenia rozsudku vo výroku o treste a aplikáciou § 39 ods. 1, § 44 Trestného zákona, a súčasne vyhlásenia výroku o náhrade škody o povinnosti obžalovaného nahradiť spôsobenú škodu Sociálnej poisťovni, a.s., tak navrhujem, aby obžalovaný A. B. bol zaviazaný nahradiť škodu v skúšobnej dobe „podľa svojich schopností“ /§ 50 ods.2 Trestného zákona/.

4.9. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti je skrivodlivé, ak by obžalovanému mal byť za daného stavu právoplatne uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, preto navrhujem Krajskému súdu Trnava ako odvolaciemu súdu, aby na podklade tohto odvolania rozsudok Okresného súdu Galanta zo dňa 23.03.2023 sp. zn. 17T/52/2021 zrušil výrok o treste a vec vrátil prvostupňovému Okresnému súdu Galanta na nové prejednanie a rozhodnutie, alebo k sám rozhodol vo veci, použil ustanovenie § 39 ods.1 Trestného zákona a upustil u obžalovaného od uloženia súhrnného trestu podľa § 44 Trestného zákona.

5. Súdu bolo tiež doručené podanie zo dňa 18.04.2023, ktoré bolo označené ako: „Doplnenie odvolania a žiadosť manželky o založenie listinných dôkazov do spisu v konaní pod sp. zn. 17T 52/2021 Okresného súdu Galanta v rámci odvolacieho konania.“ Podľa hlavičky tohto podania má ísť o podanie A. B. nar. XX.XX.XXXX prostredníctvom manželky E. B., nar. XX.XX.XXXX. V závere podania je uvedené, že ho podpisuje A. B. vlastnou rukou, pričom je uvedené aj meno E. B. ako manželky obžalovaného. Podľa obsahu ide o odvolanie proti vyššie uvedenému rozsudku Okresného súdu Galanta. Vzhľadom na nejasné označenie autora tohto písomného podania, odvolací súd na verejnom zasadnutí požiadal o vyjadrenie manželku obžalovaného, E. B., ktorá bola prítomná, aby uviedla, či podpis na tomto podaní je jej podpis alebo podpis obžalovaného. Manželka obžalovaného uviedla, že to je jej podpis, preto odvolací súd posúdil uvedené podanie zo dňa 18.04.2023 ako odvolanie, ktoré v prospech obžalovaného podala jeho manželka. Vyplýva to aj z obsahu tohto podania, v ktorom je, okrem iného, uvedené, že obžalovaný prostredníctvom manželky predkladá odvolanie proti rozhodnutiu Okresného súdu Galanta, „... pretože ako rodinný príslušník žijúci s obžalovaným v spoločnej domácnosti využívam svoje práva v prospech manžela a teda blízkej osoby, napriek právnemu zastúpeniu v priebehu trestného konania ...“ Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu manželka obžalovaného na priamu otázku, či uvedené podanie sa má chápať podľa obsahu ako odvolanie proti výroku o vine obžalovaného, manželka obžalovaného odpovedala: áno, chcem, aby to bolo brané aj ako odvolanie o vine môjho manžela. V tomto odvolaní manželka obžalovaného uvádza (skrátene a upravené):

5.1. Obžalovaný napriek právnemu zastúpeniu v priebehu trestného konania, s prihliadnutím na jeho preukázateľný zdravotný stav v procesnej pozícii obžalovaného, ktorý v reálnom čase (dňa 23.03.2023) som si nevedomoval a právne nezhodnotil dôsledky svojho súhlasu o vine, kde v rámci hlavného pojednávania pred senátom Okresného súdu Galanta v prejednávanej trestnej veci, ktorý prijal vyhlásenie obžalovaného o vine zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe a prítomný advokát nezastával záujmy obžalovaného, ktorý mu plne dôveroval, pretože ho presvedčil konať a rozhodnúť sa vyhlásením obžalovaného k následným negatívnym záverom v jeho neprospech odhliadnuc na poukázanie na jeho závažný psychický zdravotný stav, ktorý nezabezpečuje jeho právnu obranu, práve naopak negatívne zaťažil a právnymi dôsledkami v konečnej miere právne priťažil v neprospech obžalovaného.

5.2. Nebolo prihliadnuté na Znalecký posudok č. 9/2022 zo dňa 20.01.2022, vypracovaný znalcom RNDr. Mgr. Dušanom Kašickým, PhD, klinického psychológa, ktorého obsah a priložené ďalšie listinné dôkazy o zdravotnom stave obžalovaného, ktoré zásadným spôsobom negujú znalecký posudok zadaný súdom v rámci prejednávania predmetnej trestnej veci. Z predložených listinných dôkazov je nemieste, že žalovaný dáva do pozornosti odvolaciemu súdu, aby sa v tomto kontexte zaoberal o i. okolnosťami vylučujúcich trestnú zodpovednosť z pohľadu trestnoprávnej teórie a to na základe predložených listinných dôkazov o jeho zdravotnom stave. To znamená zaoberal sa otázkou príčetnosti obžalovaného pred a v čase skutku, teda v čase spáchania činu ovládať svoje konanie a takisto rozpoznať protiprávnosť svojho konania podmienená jeho schopnosťou uvedomiť si negatívny význam svojho trestného činu v spoločnosti. Mám na mysli skutočnosti, že som mohol konať v nepríčetnosti, ak som trpel duševnou poruchou, čo je preukázané a analogicky; zdravotným stavom rozpoznať protiprávnosť činu (rozpoznávací schopnosť) alebo ovládať svoje konanie (ovládacia schopnosť, čo kumuluje stav straty rozpoznávacej alebo ovládacej schopnosti je v dôsledku duševnej poruchy, ktorá bola prítomná v čase spáchania činu. Moja duševná porucha, ktorá mala za následok neschopnosť rozpoznať protiprávnosť činu alebo neschopnosť ovládať svoje konanie.

6. Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu prokurátor navrhol svojmu odvolaniu vyhovieť, odvolanie obžalovaného navrhol zamietnuť podľa § 319 Trestného poriadku a odvolanie manželky obžalovaného navrhol zamietnuť v zmysle § 316 ods. 1 Trestného poriadku, nakoľko podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné. Obhajca obžalovaného k svojmu návrhu, ktorý uviedol v písomne podanom odvolaní doplnil, že navrhuje jeho klienta oslobodiť spod obžaloby, pretože je toho názoru, že jeho klient sa nedopustil trestnej činnosti, ktorá mu je kladená za vinu, nakoľko nepredložil žiadne falošné lekárske správy a nikoho neuviedol do omylu. Manželka obžalovaného navrhla, aby obžalovaného oslobodili, lebo je vážne chorý.

7. Podľa § 315 Trestného poriadku o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku:

1) Odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

3) Odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,

b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo

c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

8. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd podľa § 315 Trestného poriadku preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 316 Trestného poriadku a zistil, že vo vzťahu k odvolaniam obžalovaného a prokurátora nie je dôvod na ich zamietnutie v zmysle § 316 ods. 1 Trestného poriadku, ani na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku. Odvolania podali obžalovaný a prokurátor ako oprávnené osoby, v zákonnej lehote a proti výrokom, proti ktorým je tento opravný prostriedok prípustný. Vo vzťahu k odvolaniu manželky obžalovaného súd zistil, že je dôvod na jej zamietnutie v zmysle § 316 ods. 1 Trestného poriadku.

9. Po preskúmaní napadnutých výrokov a konania, ktoré ich vydaniu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie prokurátora a sčasti aj odvolanie obžalovaného sú dôvodné.

K odvolaniu obžalovaného.

10. Obžalovaný podal v zákonnej lehote odvolanie proti výroku o treste a proti výroku o náhrade škody, v ktorom sa domáha uloženia nižšieho trestu odňatia slobody, respektíve rozhodnutia o upustení od uloženia súhrnného trestu odňatia slobody. Vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade škody žiada odkázať poškodenou Sociálnu poisťovňu a s s jej nárokom na civilné konanie, alternatívne navrhuje, aby bol zaviazaný nahradiť škodu skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia podľa svojich schopností, zmysle ustanovenia § 50 ods. 2 Trestného zákona. V tomto rozsahu považuje odvolací súd opravný prostriedok obžalovaného za relevantný, teda taký, ktorý vyvoláva povinnosť odvolacieho súdu meritórne sa ním zaoberať.

11. Obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu de facto rozšíril svoje odvolanie aj proti výroku o vine, v rámci ktorého žiadal, aby ho súd oslobodil spod obžaloby. V tejto časti odvolania tunajší súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod spisovou značkou 2To 9/2014 zo dňa 26.11.2014, v ktorom vyslovil najvyšší súd právny názor, že po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania, nemožno rozšíriť podané odvolanie aj na výroky, ktoré neboli odvolaním napadnuté v zákonnej lehote. Vychádzajúc z tohto právneho názoru, ktorý si tunajší súd v celom rozsahu osvojuje, nebolo možné účinne rozšíriť rozsah odvolania obžalovaného aj na výrok o vine, ktorý obžalovaný nenapadol opravným prostriedkom v zákonnej lehote. Preto odvolací súd nepreskúmal správnosť výroku o vine rozsudku citovaného v bode 1 tohto rozsudku odvolacieho súdu.

12. Odvolací súd považuje odvolanie obžalovaného za dôvodné v tej časti, ktorej napáda, že mu nemala byť uložená povinnosť nahradiť poškodenej Sociálnej poisťovni škodu vo výške 59 103,96 eur. Tento

záver odvolacieho súdu je však založený na iných v dôvodoch, než ktoré uvádza obžalovaný vo svojom odvolaní.

13. Prvostupňový súd odôvodnil výrok o náhrade škody tým, že poškodená Sociálna poisťovňa si náhradu škody uplatnila počas prípravného konania a to v celkovej výške 59 103,96 eura, titulom vyplateného invalidného dôchodku v prospech obžalovaného. Keďže preukázala vyčíslenú škodu, súd jej náhradu škody priznal v tomto rozsahu. Výšku škody obžalovaný nerozporoval. V konaní pred súdom, teda po skončení vyšetrovania, v rozpore s § 46 ods. 3 Trestného poriadku, si uplatnila aj náhradu škody za vyplatené vianočné príspevky vo výške 727,80 eura, preto ju súd v tejto časti odkázal na civilný proces postupom podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku.

14. Uvedené úvahy prvostupňového súdu sú nesprávne.

15. Nevyhnutným predpokladom na priznanie nároku poškodeného na náhradu škody v rámci adhézneho konania je predovšetkým to, že ide o škodu, ktorú je možné v trestnom konaní podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku uplatniť a priznať. V prejednávanom prípade však o takúto škodu nejde.

16. Invalidný dôchodok, je dôchodkovou dávkou v zmysle § 13 ods. 2, písm. b), bod 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Priznanie invalidného dôchodku je výsledkom správneho konania, ktoré sa realizuje v zmysle tretej časti citovaného zákona (§ 172 a nasl.). Podľa § 179 ods. 1 písm. a), bod 2 citovaného zákona patrí do pôsobnosti Ústredia Sociálnej poisťovne rozhodovať o povinnosti poberateľa dávky vrátiť dôchodkovú dávku alebo jej časť, vyplatenú neprávom alebo vo vyššej sume.

17. V danom prípade teda nejde o náhradu škody uplatniteľnú v trestnom konaní, ale de facto o vrátenie protiprávne vylákaného invalidného dôchodku. Za takej situácie potom nie je trestný súd, ktorý v adhéznom konaní podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku rozhoduje o civilno - právnom nároku poškodeného na náhradu škody, oprávnený atrahovať si kompetenciu správneho orgánu samostatne posudzovať, či došlo alebo nie k porušeniu predpisu administratívnoprávnej povahy a či teda je daný dôvod na vrátenie vyplatenej dôchodkovej dávky a prípadne v akom rozsahu. Úlohou trestného súdu je v takýchto prípadoch zistiť výšku skutočne spôsobenej škody, za účelom správnej právnej kvalifikácie skutku, avšak už ďalej nemá kompetenciu (hoci by aj v konaní bola jej výška bez pochybnosti zistená) rozhodnúť o vrátení vyplatenej dôchodkovej dávky.

18. Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že rozhodnutiu o nároku poškodeného na náhradu škody v predmetnom trestnom konaní bráni skutočnosť, že nejde o uplatňovanie nároku na náhradu škody, ale osobitného verejnoprávneho nároku na vrátenie poskytnutej dôchodkovej dávky, ktorého rozsah a obsah sa riadi príslušnými správnymi predpismi.

19. Uvedeným záverom potom zodpovedá procesný postup podľa § 256 ods. 3 Trestného poriadku. Podľa tohto ustanovenia „ak uplatňuje práva poškodeného osoba, ktorej toto právo zrejme nepatrí, vysloví súd uznesením, že túto osobu ako poškodeného na hlavné pojednávanie nepripúšťa. Také rozhodnutie nebráni uplatneniu nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom“. Po takomto rozhodnutí súd už nerozhoduje o nároku na náhradu škody, a to ani odkázaním „poškodeného“ na civilný proces.

20. V zmysle citovaného zákonného ustanovenia, mal postupovať prvostupňový súd, vo vzťahu k (domnelej) poškodenej strane a následne nemal o jej nároku rozhodovať. Toto pochybenie napravil sám odvolací súd v rámci opravného konania týmto svojím rozsudkom tak, že tento výrok zrušil a že o nároku Sociálnej poisťovne vôbec nerozhodol. Rovnaká právna úvaha, vzťahujúca sa na prípad obdobnej povahy, je uvedená aj v rozsudku Najvyššieho súdu SR, spisová značka: 3To/12/2018 zo dňa 23.01.2019. Podporne poukazuje tunajší súd aj na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 2017, sp. zn. Tpj 39 - 60/2017, na zjednotenie výkladu a aplikácie § 46 ods. 3, § 256 ods. 3 Trestného poriadku vo vzťahu k uplatňovaniu nárokov na náhradu škody v tzv. adhéznom konaní (§ 46 ods. 3 Trestného poriadku), a to z hľadiska obsahu konkurujúcich si rozhodnutí: A/ k nárokom na náhradu škody, uplatňovaným v konaní o daňových trestných činoch, podľa ktorého : „A/ I. Majetkové nároky štátu, vyplývajúce z predpisov o jednotlivých druhoch daní, o ktorých vo svojej pôsobnosti prvotne rozhoduje príslušný správny orgán postupom podľa Daňového poriadku (zákon č. 563/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov), vrátane nároku, ktorý vyplýva z daňovníkom neoprávnene uplatneného nároku na vrátenie zaplatenej dane z pridanej hodnoty alebo spotrebnej dane, majú administratívnoprávnú povahu a rozhodnutia o nich podliehajú prieskumu správneho súdu podľa Správneho súdneho poriadku (zákon č. 162/2015 Z.z. v znení zákona č. 88/2017 Z.z.). Tieto nároky nie sú nárokom na náhradu škody, ktorý je možné uplatniť v trestnom konaní podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku - tzv. adhézne konanie (súd o ich priznaní nerozhoduje ani v konaní podľa Civilného sporového poriadku - zákon č. 160/2015 Z.z. v znení zákona č. 87/2017 Z.z., nakoľko nejde o vec patriacu do pôsobnosti súdov). Je teda vylúčené prekryvanie, teda konflikt pôsobnosti orgánov (správneho orgánu a súdu), resp. duplicita v rozhodovaní o tom istom nároku.“

21. Vo vzťahu k výroku o treste, ktorý obžalovaný považuje za neprimerane prísny, odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné. Z dôvodov, ktoré tunajší súd uvádza nižšie a ktoré sa vzťahujú k rozhodnutiu o odvolaní prokurátora, dospel odvolací súd k záveru, že uložený trest je neprimerane mierny a preto rozhodol o zrušení výroku o treste a spôsobe jeho výkonu. Pokiaľ odvolací súd nižšie uvádza dôvody, pre ktoré považuje trest uložený napadnutým rozsudkom za neprimerane mierny, tieto dôvody zároveň reprezentujú úvahy odvolacieho súdu, pre ktoré nepovažuje odvolanie obžalovaného proti výroku o treste (ktorý obžalovaný považuje za neprimerane prísny) za dôvodné. Preto sa odvolací súd na tomto mieste odôvodnenia svojho rozsudku obmedzuje na argumentáciu, ktorá sa vzťahuje k možnosti použitia § 39 ods. 1 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu a k použitiu § 44 Trestného zákona o upustení od súhrnného trestu a ďalšieho trestu.

22. Obžalovaný odôvodňuje možnosť použitia ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona tým, že je potrebné brať do úvahy spoluzodpovednosť Sociálnej poisťovne za vzniknutý stav, ktorá za inkriminované posudzované obdobie opakovane preverovala zdravotný stav obžalovaného a opakovane mu vydávala rozhodnutie o jeho invalidite, pričom ani 1 krát nevyužila zákonné možnosti na preverenie zdravotného stavu obžalovaného prostredníctvom znaleckého posudku, hoci jej to zákon ukladá. Ako ďalšie dôvody obžalovaný uvádza, že nikdy nefalšoval žiaden lekársky nález ani lekársku správu a vystavené lekárske správy boli pravé, vystavené odbornými lekármi, ktorí za ich obsah nesú vlastnú zodpovednosť a nie obžalovaný.

23. K tomuto odvolací súd uvádza, že rozhodnutie o vine obžalovaného zo skutku, za ktorý bol uznaný napadnutým rozsudkom za vinného, bol ustálený na základe vyhlásenia obžalovaného o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ktoré prvostupňový súd prijal. Nebolo teda vykonané dokazovanie o tom, či bol skutok spáchaný, akú prípadnú spoluzodpovednosť za spáchanie skutku nesú iné osoby a podobne. Absencia dokazovania v otázke viny obžalovaného potom neumožňuje dospieť k zisteniam, ktoré obžalovaný uvádza vo svojom odvolaní a na základe, ktorých sa domáha použitia ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona. Obžalovaný navyše vo svojej argumentácii opomína, že spáchanie skutku, vo vzťahu ku ktorému urobil vyhlásenie o vine, je založené na jeho konaní, urobenom v úmysle neoprávnene získať pre seba finančný prospech a to tým, že požiadal o priznanie invalidného dôchodku, pričom diagnózu mentálnej retardácie predstieral. Ak vychádzame z tvrdenia samotného obžalovaného, že on predložil Sociálnej poisťovni lekárske správy, ktoré boli pravé a ktoré on nesfalšoval a zároveň predstieral mentálnu retardáciu, ktorou netrpel, aby tak získal pre seba neoprávnený finančný prospech v podobe invalidného dôchodku, tak na týchto okolnostiach prípadu nie je podľa názoru odvolacieho súdu nič výnimočné, čo by odôvodňovalo mimoriadne zníženie trestu podľa ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona.

24. Obžalovaný vo svojom odvolaní ďalej uvádza, že prvostupňový súd mal súčasne aplikovať ustanovenie § 44 ods. 1 Trestného zákona a mal teda upustiť u obžalovaného od uloženia súhrnného trestu, nakoľko trest uložený skorším rozsudkom na ochranu spoločnosti a nápravu obžalovaného možno pokladať za dostatočný. Obžalovaný však neuviedol žiadne konkrétne argumenty, ktoré by odôvodňovali záver o možnosti použitia citovaného ustanovenia Trestného zákona. Uvedenú požiadavku vzniesol obžalovaný už v prvostupňovom konaní, pred vydaním napadnutého rozsudku, pričom prvostupňový súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku s týmto návrhom vecne vysporiadal a dospel k záveru, že príslušné ustanovenie Trestného zákona nemožno v tomto prípade aplikovať. Odvolací súd sa s odôvodnením príslušnej časti napadnutého rozsudku v celom rozsahu stotožňuje a preto naň na tomto mieste iba odkazuje, bez potreby jeho opakovania.

K odvolaniu prokurátora.

25. Odvolací súd považuje odvolanie prokurátora celom rozsahu za dôvodné, vrátane argumentácie, ktorú uviedol prokurátor vo svojom opravnom prostriedku.

26. V prvom rade je za potrebné zdôrazniť skutočnosť, že trestná činnosť obžalovaného, za ktorú je aktuálne súdený v tomto trestnom konaní, sa časovo zbieha s trestnou činnosťou, za ktorú bol skôr odsúdený konaní Okresného súdu Bratislava II vedenom pod spisovou značkou 1T/79/2018, ako aj s trestnou činnosťou, za ktorú bol odsúdený konaní Okresného súdu Bratislava III vedenom pod spisovou značkou 3T/131/2020. Tento súbeh správne identifikoval prvostupňový súd pri rozhodovaní o treste obžalovaného a správne mu uložil súhrnný trest v zmysle ustanovenia § 42 ods. 1 Trestného zákona. V konaní Okresného súdu Bratislava II vedenom pod spisovou značkou 1T/79/2018 bol obžalovaný uznaný za vinného zo spáchania zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona a v konaní Okresného súdu Bratislava III vedenom pod spisovou značkou 3T/131/2020 bol uznaný za vinného rovnako zo spáchania zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. d) Trestného zákona. Z uvedeného je zrejmé, že obžalovaný je recidivistom rovnakého druhu závažnej úmyselnej

trestnej činnosti, pričom aj v tomto konaní bol uznaný za vinného zo spáchania zločinu subvenčného podvodu, pričom tento zločin spáchal aj naplnením kvalifikačných momentov - spáchanie zločinu po dlhší čas a spôsobenie značnej škody. Z tohto dôvodu postupoval prvostupňový súd nesprávne, keď pri ukladaní trestu uplatnil analogicky aj ustanovenie § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona, podľa ktorého obžalovanému mimoriadne znížil výšku trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonnej trestnej sadzby. Vyhlásenie obžalovaného o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku nespôsobuje automaticky, za každých okolností povinnosť súdu použiť citované ustanovenia Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody. V tomto prípade nepovažuje odvolací súd trest odňatia slobody, ktorého výška je mimoriadne znížená pod dolnú hranicu trestnej sadzby, za trest postačujúci na zabezpečenie ochrany spoločnosti pred obžalovaným ako recidivujúcim páchatelom trestnej činnosti. Vyhlásenie obžalovaného o vine, v kontexte jeho predchádzajúcich odsúdení za rovnaký druh trestnej činnosti, nevyjadruje úprimný postoj páchatel'a trestnej činnosti, ktorý by vyjadroval uvedomenie si nesprávnosti a nebezpečnosti jeho protiprávneho konania a snahu po zmene postoja jeho trestnej činnosti. Vyhlásenie obžalovaného o vine, na základe ktorého bola vina zo spáchania trestnej činnosti ustálená, je v jeho prípade možné zohľadniť v tom rozsahu, že mu súd uloží trest odňatia slobody v minimálnej výmere. Pri absencii vyhlásenia o vine by bolo potrebné u recidivujúceho páchatel'a úmyselnej trestnej činnosti uvažovať o potrebe uloženia vyššieho trestu odňatia slobody, pri strede trestnej sadzby alebo v jej hornej polovici.

27. Vyššie uvedené zistenia a závery, vyjadrené v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, sú obsahovou náplňou teoretických východísk, na ktoré vo svojom odvolaní poukázal prokurátor a ktoré sú odvodené zo znenia ustanovení § 31 ods. 1 až ods. 4 Trestného zákona.

28. Na základe dokazovania, ktoré vykonal prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu na rozhodnutie o treste, pristúpil odvolací súd jednak k zrušeniu napadnutého výroku o treste a o spôsobe jeho výkonu, z dôvodu uloženia neprimerane mierneho trestu odňatia slobody a zároveň postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku odvolací súd sám rozhodol o uložení primeraného trestu. Obžalovanému ukladal trest odňatia slobody podľa ustanovenia Trestného zákona, ktoré je najprísnejšie trestné zo zbíhajúcich sa trestných činov, v tomto prípade podľa § 225 ods. 5 Trestného zákona. Dolnú hranicu trestnej sadzby upravil podľa ustanovenia § 38 ods. 3 Trestného zákona, keď ako poľahčujúcu okolnosť obžalovanému zohľadnil ustanovenie § 36 písm. l) Trestného zákona. V trestnej sadzbe upravenej ďalej podľa ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona, uložil obžalovanému podľa ustanovenia § 42 ods. 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody v minimálnej výmere 5 rokov. Nakoľko obžalovaný pred spáchaním týchto trestných činov nebol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin, rozhodol súd o výkone uloženého trestu odňatia slobody v súlade s ustanovením § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona a obžalovaného zaradil na výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výroky o treste, ktoré boli obžalovanému uložené za zbíhajúcu sa trestnú činnosť predchádzajúcimi rozhodnutiami.

29. V súlade s vyššie uvedenými úvahami odvolacieho súdu, ktoré sa týkajú rozhodnutia o odvolaní obžalovaného proti výroku o náhrade škody, zrušil odvolací súd aj výroky o náhrade škody vo vzťahu k poškodenej Sociálnej poisťovni, ako aj vo vzťahu k poškodenej C. D.. Prvostupňový súd nepochopiteľne vo výrokovej časti napadnutého rozsudku, v ktorej rozhodoval o náhrade škody, opätovne uložil obžalovanému povinnosť náhrady škody vo vzťahu k poškodenej C. D.. Tento výrok o náhrade škody, obsiahnutý v prechádzajúcom odsudzujúcom rozhodnutí, ktorého výrok o treste súd zrušil pri ukladaní súhrnného trestu odňatia slobody, nie je výrokom obsahovo nadväzujúcim na zrušený výrok o treste.

K odvolaniu manželky obžalovaného.

30. Vo vzťahu k odvolaniu, ktoré podala v prospech obžalovaného jeho manželka, podaním, ktoré je datované dňom 18.04.2023 (bod 5. tohto rozsudku odvolacieho súdu), odvolací súd uvádza nasledovné.

31. Napadnutý rozsudok bol vyhlásený na hlavnom pojednávaní dňa 23.03.2023, na ktorom bol prítomný aj obžalovaný. Obžalovanému plynula lehota pätnástich dní na podanie odvolania odo dňa vyhlásenia napadnutého rozsudku a posledným dňom tejto lehoty bol deň 07.04.2023. Podľa § 308 ods. 2 Trestného poriadku je manželka obžalovaného osobou oprávnenou podať odvolanie v prospech obžalovaného. Podľa § 309 ods. 4 Trestného poriadku sa lehota na podanie odvolania manželke obžalovaného končila tým istým dňom ako obžalovanému. Manželka obžalovaného tak mohla podať odvolanie v prospech obžalovaného v lehote do 07.04.2023. Odvolanie manželky obžalovaného, ktoré je datované dňom 18.04.2023 bolo podané dňa 15.05.2023, v tento deň bolo odvolanie podané na poštovú prepravu, tak ako to vyplýva z obálky, ktorá je v spise založená na čísle listu 556.

32. Z uvedených skutočností vyplýva, že manželka obžalovaného podala odvolanie v prospech obžalovaného po uplynutí zákonnej lehoty uvedenej v § 309 Trestného poriadku. Vo vzťahu k tomuto

odvolaniu, ktoré súd posúdil ako podané oneskorene, tunajší súd rozhodol podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku a teda bez jeho meritórneho preskúmania ho zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.